

GŁOS OBYWATELA

GAZETA POLITYCZNA, SPOŁECZNA, NAUKOWA, LITERACKA I SPORTOWA.

Rok II.

Redakcja i Administracja: Rynek Kościuszki № 9, telefon № 10-06. w Grodnie, Orzeszkowej 8.

№ 205. (276)

„Cudotwórcy“

Ludzie, na których niepodległość Polski spadła w sposób niespodziewany, nierządki, wbrew ich woli i kalkulacjom życiowym, do dnia dzisiejszego nie są w stanie zorientować się w mechanizmie faktów, które Polskę do życia powołały i przy życiu ją utrzymują. Ich umysły tak są zamroczone niewolą lat przedwojennych, tak wycięnięte z ambicji narodowych, że w żaden sposób w bohaterstwo Wojska Polskiego nie mogą uwierzyć. Czyn Legionów jeszcze do dziś pozostaje dla nich czynem warjatów, a nadludzki heroizm Wojska Polskiego, odpięającego nawałnicę wschodniego barbarzyństwa w roku 1920 zarzowuje się w ich zamroczonych umysłach, jako myt, niekosztowna fantazja poetycka ich „historyków”, wogóle mistyczny „cud nad Wisłą“.

Nie trzeba być genialnym psychologiem, aby pojąć istotną prawdę umysłową tych ludzi. W podłożu całego ich myślenia, tkwi absolutna niewiara w tę Polskę, która mogła powstać jedynie z narodowego bohaterstwa, dumy, godności i siły.

Długa, półtorawieczna tradycja niewoli, zabiła w nich narodowe poczucie dumy i siły realnej, tak, że życie w tej płaszczyźnie zrozumieć nie byli w stanie. Polskę rozumieli tylko na dwa sposoby: jako myt historycznej wyobraźni i jako płaszczyznę fizycznego wegetowania.

Wobec hasel niepodległościowych umieli zająć tylko jedno stanowisko: „niech się pali, niech się wali, byleby mi spokój dali“.

Kiedy jednak życie postawiło ich już wobec takiego faktu, jak Legiony, nie umieli w stosunku do nich przybrać innej postawy, jak nieublaganne wrogość, do tego stopnia, że ustami biskupa kieleckiego rzucili na Komendanta i Legiony najcięższą kościelną klątwę.

Oczywiście, że nam Legionistom, klątwa biskupa w niczem nie przeszkadzała, ani ciężła, bośmy umieli na nią odpowiedzieć leguńskim „niedwuznacznym gwizdnięciem, ale historia zapisała sobie tę anatemę biskupa, jako corpus delicti, obrażający cały obóz wykoszlawionej narodowo endecji. Ta klątwa daleko od pałacu biskupiego nie odleciała; pozostała na miejscu, rozchodząc się jedynie po parafjach i gabinetach mężów politycznych endecckiego obozu, i tak już z tą odwróconą klątwą pozostali na własne potępienie. Nie możemy się jednak cofnąć przed uwydatnieniem istotnej prawdy duszy endeko-chadeckiej w stosunku do ostatnich zmagania bohaterów Wojska Polskiego z nawałką bolszewickiego barbarzyństwa. Jakże wymownym i znamionym zbiegiem faktów jest to, że ludzie, którzy na napór bolszewizmu umieli jedynie odpowiedzieć ewakuacją swych sadetek uczynnych do Poznańskiego, czy

z granicę, bajdurzą teraz o „cudach“ nad Wisłą. Jakże łatwo zrozumieć patologiczne drogi ich rozumowania „narodowego“, skoro stosunek ich do krwawych i nadludzkich wysiłków żołnierza, wyrażał się w absolutnej niewiedzy i niewierze w godność i siłę Polaków.

Ich „narodowa“ świadomość pracowała w ten sposób: „ponieważ my, najbardziej „narodowi“, umiemy na nawałkę bolszewicką odpowiedzieć jedynie ucieczką do Poznańskiego, więc widoków na obronę kraju niema żadnych.“

W Poznaniu trzeba tylko przygotować wizy zagraniczne, przeliczyć kreski i jechać do Paryża“.

Nie można się więc dziwić, że ludzie, którzy ani okiem, ani słuchem, ani wyobraźnią nie potrafili sobie uprzytomnić istotnego czynnika chwalebne nasze

zyciostwa nad bolszewikami, przyjęli fakt tego zwycięstwa za nadprzyrodzony „cud“, zesłany z nieba, z miłości gen. Zagórskiego, Hallera i Korfanego. Ludzie, którzy sypiając w wygodnych hotelach poznańskich nie mieli najmniejszego wyobrażenia, ile nadludzkiego wysiłku i bohaterstwa dał z siebie żołnierz polski, przemierzając bosami i okaleczając nogami od Berezyny po Wisłę, i od Wisły z powrotem pod Mińsk, — ludzie mierzący wojnę piernatowami wygodami w hotelach poznańskich, nie mogli zwycięstwa Polskiego wyobrazić sobie inaczej, jak „cud“. To zrozumiałe. Dla nich 8 dni i nocy niespanych, 80 kilometrów w ciągu jednej doby marsze o głodzie, rzućcie się garstek żołnierzy na całe kolumny nieprzyjacielskie, bezprzykładna brawura i szaleństwo odwagi, zapal poświęcenia i ofiarności — ze strony oficerów — te istotne, *realne* *cuda* polskiego bohaterstwa, to są dla nich rzeczy nie do uchwylenia i nie do zrozumienia. Ich piernatowa i tłuszczeni obłona wyobra-

Z międzynarodowego lotu awionetek dokoła Europy.

Lotnik niemiecki Pass, który na etapie Wrocław — Poznań — Warszawa pierwszy wystartował na lotnisku warszawskim.

W kotle egipskim

Wiedeń 29.7. (PAT). „United Press“ donosi z Kairu, że policja przeprowadziła rewizję w lokalu partii Walda, gdzie, jak wiadomo, odbyło się w sobotę tajne posiedzenie partji, na którym uchwalono rozpocząć bierny opór. Policja nie znalazła żadnych dokumentów obciążających.

nia nie może tych rzeczy w sobie zmieścić. Oni w duszy swojej nie mają sprzeczności prawdopodobienstwa takich szaleństw ludzkich. Prawdziwe życie wojenne żołnierzy jest dalece ich świadomości i całej psychice, że „łatwiej już przyjąć „cud“, „o jakich bajano im w dzieciństwie“, aniżeli „cud“, żołnierskiej piersi, woli, odwagi i krwi.

To też w 10 tą rocznicę odparcia nawały bolszewickiej, kiedy my starzy żołnierze czcimy wspomnienia naszych nadludzkich wysiłków, oni odprawiają sobie nowenny do „cudu nad Wisłą“, który niebo miłościwie zesłało dla Dmowskiego, gen. Hallera i wszystkich świętych endeko-chadeckiego obozu.

Po trzestieniu ziemi we Włoszech

Citta del Vaticano, 29.7. (PAT) Papież delegował na teren dotkniętych trzęsieniem ziemi prowincji specjalną komisję w celu zbadania uszkodzenia kościołów. Kościoły będą prawdopodobnie restaurowane sumptem Watykanu.

Kurażan w Jugosławii

Wiedeń 29.7. (PAT). Według doniesień dzienników z Lublany, przeszedł wczoraj tam gwałtowny orkan, który wyrządził wiele szkód. Orkan przerwał w wielu miejscach sieć telefoniczną i telegraficzną.

Zimno w Hiszpanji

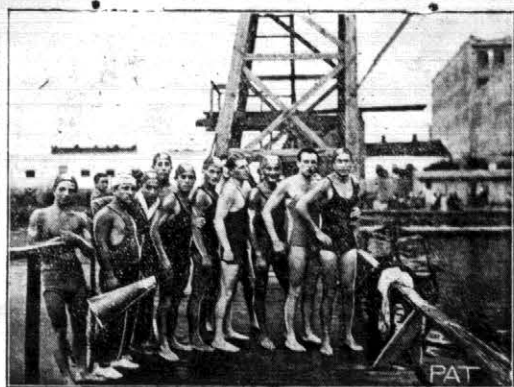
Madryt. W Hiszpanji panuje wyjątkowo niska temperatura, która średnio wynosi zaledwie 14 stopni, podczas gdy zwykle o tej porze roku dochodziła do 30-35 stopni.

Przed końcem raidu awionetek Europy

Wiedeń 29.7. (PAT). Lotnik polski Lewoniewski, który odleciał dziś stąd o godzinie 8 rano, musiał z powodu uszkodzenia motoru wylądować w miejscowości Kuckerdorf obok Kroneburga. Przyczyną zepsucia się motoru było uszkodzenie rury z doprowadzającą oliwę do motoru, aparat uszkodzony przewieziono do Wiednia. Na miejsce wypadku przyjechał natchmiast konsul Rplitej Polskiej p. Morawski. Pilot Lewoniewski wyszedł bez szwanku.

Warszawa, 29.7. (P. A. T.).

Dwaj uczestnicy międzynarodowego konkursu samolotów turystycznych, Niemiec Loerzer na awionetce E. 9 i Krieger na awionetce E. 8, wystartowali z Warszawy do Królewa o godzinie 7.27. Z Poznania do Warszawy, począwszy o godzinie 8.26 rano wystartowało 6 maszyn, w tem 5 niemieckich i jedna polska. Warunki atmosferyczne dobre. Dziś na lotnisku mokotowskim spodziewane jest przybycie 20 maszyn, które są w drodze.

Zwycięska drużyna A. Z. S. — Makabi, która zdobyła ostatnio mistrzostwo stolicy w grze weter — polo.

Belgijski minister komunikacji Lippens,

który od 3 dni bawi w Polsce, jako gość naszego rządu.

Po internowaniu Waldemarasa Znamienny głos opinii francuskiej

Paryż, 29.7. (PAT). Omawiając znaczenie internowania Waldemarasa „Le Journal“ zapytuje, czy rząd kowieński zdecydował się poprostu położyć kres intrygom swego przeciwnika, czy też zrozumiał należycie, jak zubożną dla Litwy była polityka Waldemarasa, która przeżyła jego upadek. Należałoby się spodziewać, że jednocześnie z ustąpieniem Waldemarasa, położo-

ny zostanie kres bezsensownej metodzie, polegającej na bojkotowaniu stosunków z Polską i utrzymaniu między temi dwoma krajami prawdziwego stanu wojennego, któremu brak jedynie wystrzałów armatnich. Czy rozumieją należycie Litwini, że słuszne polepszenie ich interesów wymaga stanowczo ustalenia porozumienia z Polską, kończy dziennik.

